



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis**

**Balbín, Bohuslav**

**Pragæ, 1664**

IV. Coelestis Beatitudinis Radius Opalo Gemmæ Pvlcherrimæ Similis. Ven.  
Arn. Esurit Et Sitit Justitiam.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-42763**

posuisti lacrymas meas in conspectu tuo; alij legunt, ut ante dixeram, in thesauris. Lacrymis igitur nostris inscribi meritò potest: *Durate!* secundis enim rebus in cœlo servantur, quæ lacrymatione gignuntur. *Mulier cum parit*, ait ore divino Christus, *tristitiam habes*; at succedit consolatio, & quod fletur, gemma est. Patientia colligit rosas, flet gemmas. Ajunt multorum liberum Matres (quod etiam *magnus Aristoteles* notat) pueros, quorum flebilior fuit infantia, & qui plurimum infantes fleverunt, in juventute fieri pulchriores. Exemplum hoc in vitam humanam valet, quæ cum in terris flet, velut omnibus peregrinis humoribus purgata, clarificatis oculis formosior cœlum intrat. *Euntes*, inquit, *ibant, & flebant* (dum degerent in orbe scilicet) *at venient cum exultatione in Superos.*

His igitur ad perferendos omnes corporis animique dolores animemur. Dolores fortiter tolerati transeunt in voluptatem; atque ut voluptas nimia cruciatum habet, sic dolor, quem viceris, voluptatem. Nota est fabula apud Eruditos, de *Dolore & Voluptate unâ casenâ à Iove constrictis*. Urtica, si fortiter presseris, non urit; si delicate tractaris, mordebit; eadem est adversorum natura.

## IV. COELESTIS BEATITUDINIS RADIUS

OPALO GEMMÆ PVLCHERRIMÆ SIMILIS.

## VEN. ARN. ESURIT ET SITIT IUSTITIAM.

*Beati qui esuriunt, & sitiunt Iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur.*

Matth. 5.

**O**palus gemma est colore quidem præcipuo candida, sed ita permixta, ut in ea vario modo & *Carbunculi* tenuior ignis, & *Amethysti* fulgens purpura, & *Smaragdi* virens mare, incredibili pariter misturâ, transluceat. *Hæc atate*, ait *Rudolfi Casaris Gemmarius*, post *Adamantem*, *Rubinum*, ac *Vnionem*, *quartum locum obrinet Sapphirus*, ego tamen huic postremo Opalum legitimum præferrem; est enim in eo *caruleus, viridis, flavus & ruber*, interdum *niger & lacteus color*. In Opalo igitur, seu Naturæ, seu

*Sennert. 1. vob.*  
*Plin. lib. 37.*  
*hist. Nat. C. 6.*  
*Anselmus de*  
*Boet. lib. 2. de*  
*gemmâ C. 44.*  
*& 46.*

Opalus Man-  
na Iustitiæ  
famē repræ-  
sentat.

Iii 3,

Artis

Vide Bonfrer.  
in Exodum.  
Fecit enim, &c.  
Salianum in  
Annalib.

Artis labore, *Manna* de cœlo cadens, exsculptur, additurque Epigraphe: *Iustis Esurientibus*. Mirabile prorsus DEI arcanum (ut notant sacrarum litterarum Interpretes) quod solis Iustis inter Israëlitas, *Manna omnem* saporem suavitatis præbuerit; nam alioqui Injusti vociferari justè non potuissent: *nauseat anima nostra super cibo isto levissimo!* Beati igitur qui esuriverunt & sitiverunt Justitiam, ipsi enim soli sunt cibo cœlesti recreati & satiati, qui cibis omnem saporem contineret. Sed & *Opalus* gemma rectè huic picturæ subjici videtur, ob tantam in ea lucis varietatem; desiderium enim Justitiæ multas variâsque virtutes complectitur. Talis *VEN. Arnestus*, qui rationes omnes vitæ suæ, id est noxas suas omnes, defectus, remedia, consilia, ut impiger mercator, libello comprehensa semper apud se gestabat, & lucra spiritualia conferebat in corde, perennitèrque famebat & sitiebat Justitiam. Oraculum suum pius *Jesvs* implevit, atque in ejus animam omnium virtutum, & omnis Justitiæ saturitatem, velut roseidum *Manna*, sine mensura *Gomor*, abundantissimè de cœlo infudit.

## RADIUS EX DESIDERIO JUSTITIÆ.

Qui sancti-  
moniam esu-  
riunt, im-  
pleantur.

**N**ihil cœleste de cœlo, sine desiderio nostro, cadit. Astra vigilantibus, & desiderantibus, & utentibus favent. Parcè *DEVS* gratiam ijs dispensat, qui gratiâ non utuntur. Gratiam omnibus parare divinum est; uti eâ, nostrum & *DEI*. Qui plus desiderat, plus habet; eadem mensura est desideriorum & gratiarum; qui esuriunt saturantur. Mira res! in vita divina & cœlesti, esurire & sitire, comedere est! nulli mensa virtutum patet, nisi famenti. *Esurientes DEVS implet bonis, fastidiosos divites seu saturos dimittit inanes*. Ipsi cibi cœlestes appeti se volunt, fugiunt nauseantem. Vitæ signum est respiratio, & animæ *DEO* implendæ præcipuum indicium, fames & sitis Justitiæ. Nam vita & spiritus ignis instar habet, qui semper in pabulo suo, si vivit, occupatur: etenim mortuus, & sine pabulo ignis, ubi reperitur? nisi forsitan in cœlo, aut apud Chemicos inclusus, & violentè ca-  
ptivus.

C. XXIV. COELESTIS BEATIT. VIII. RADII. 441

ptivus. Sanitatem animantium, cum ardentem comedunt, agnos-  
 scimus: sic animas, quæ Justitiam, ut cibum, vel ex flamma ra-  
 piunt. Verissimum illud magistrorum est: *nolle jam procedere &  
 non proficere, idem esse quod regredi.* In hoc fluctu rerum huma-  
 narum, & rapido torrente, in defluxu universæ naturæ, atque  
 etiam *ambulatoriâ nostrâ & instabili voluntate*, omnes deorsum  
 ferimur, & projicimur: eundem locum in flumine tenere non  
 possumus, nisi contra torrentem magno labore nitamur. Itaque,  
 ut in versatili machina fodinarum, & in rota, quæ calcando ab  
 homine movetur, stare nulli conceditur, ipsum stare ruina est; &  
 si eodem in vestigio consistere cupis, progrediendum est; sic in  
 vita cœlesti ambulatur, ut profectus profectum sequatur. Imi-  
 tanda etiam mercatorum sedulitas, qui lucrum in arca non ab-  
 sccondunt, sed ex ipso lucro aliud cogitant lucrum. Ita pecunia  
 ex se sterilis, cogitur ad partem, & pecuniæ ex pecunijs genera-  
 tur. Nobilior est virtutum & gratiæ cœlestis mercatus, quia cer-  
 tior, securior, pretiosior: & quia à gratiosiore, & grato magis,  
 gratiosius proficiscitur opus. Nōrunt, quid velim, Theologi.  
 Arithmetica consulatur, ut vel in centum operibus & actibus  
 crescens in die uno gratia computetur, & numeretur.

V. COELESTIS BEATITUDINIS RADIUS

EX GEMMA SARDA.

VEN. ARN. MISERICORS, ET PAUPERUM  
 PATER ET MATER.

*Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequuntur.*

Matth. 5.

**S**arda, seu Sardius, Corneolus etiam & Carneolus appellatur à  
 Carne: nam carnis sanguinolentæ colorem præfert. Non  
 contemnendi sunt (ait doctissimus Boërius Rudolphi Medicus, Cu-  
 bicularius & Gemmarius) Sardij Europai. Nam ad Rhenum &  
 in Bohemia præstantes inveniuntur. Quis autem non videt in car-  
 ne gemmæ hujus eleemosynam & misericordiæ radium appare-  
 re? *Visitans speciem tuam eleemosynis, ait Spiritus Sanctus, non*

*Smer. l. 1. c. 17.*

*Carneolus  
 misericor-  
 diæ symbo-  
 lum.*

*L. 2. de gemmâ  
 c. 17.*

*peccare*